

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:33

av Christina Höj Larsen m.fl. (V)

Hbtq-frågor i asylprocessen

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn av utlänningslagen bör göras i syfte att tydliggöra vad som gäller i de fall en person åberopar sexuell läggning som asylskäl men exempelvis dolt sin läggning i ursprungslandet, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör vidtas kompetenshöjande åtgärder i hbtq-frågor och göras en översyn av hur asylärenden som rör hbtq-personer hittills har hanterats samt vilka eventuella brister som finns och hur dessa kan åtgärdas, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de tolkar som Migrationsverket anlitar ska ha hbtq-kompetens, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Migrationsverket ska kunna erbjuda särskilda boenden för hbtq-flyktingar, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2 Inledning

Enligt utlänningslagen 4 kap. 1 § räknas den som känner välgrundad fruktan för förföljelse p.g.a. kön eller sexuell läggning som flykting. Trots detta är det vanligt att personer som riskerar att bli förföljda om de återvänder till sitt hemland får avslag på sin asylansökan. Migrationsöverdomstolen har inte heller tagit upp tillräckligt många fall där den asylsökande angett förföljelser p.g.a. kön eller sexuell läggning som asylskäl för att det ska ha hunnit utformas någon rättspraxis på området. Även när det kommer till förföljelse p.g.a. könsuttryck och könsidentitet är rättsläget osäkert.

En konsekvens av denna brist på praxis är att migrationsmyndigheterna kan fortsätta att utvisa hbtq-personer till länder som exempelvis Iran. Eftersom det är klarlagt att människor avrättas p.g.a. sin sexuella läggning i Iran bör asylsökande homosexuella och bisexuella iraniers fruktan anses välgrundad så länge paragrafen om dödsstraff och kroppsbestraffning finns kvar i den iranska strafflagen. Detsamma gäller alla andra länder som avrättar och bestraffar homosexuella och bisexuella p.g.a. deras sexuella läggning samt transpersoner p.g.a. deras könsidentitet och könsuttryck. Länder där hbtq-personer på olika sätt kriminaliseras bör alltid ses som en ökad risk. Tillämpningen av utlänningslagen avviker i praktiken från riksdagens intentioner med lagen. För att komma till rätta med det här vill Vänsterpartiet att lagstiftningen förtydligas.

3 Förföljelse p.g.a. kön, sexuell läggning och könsidentitet

År 2012 presenterade RFSL rapporten ”Asylprövningen vid flyktingskap på grund av sexuell läggning – En analys av riskprövningen och möjligheten till skydd i hemlandet”, där det konstateras att förarbetena av utlänningslagen innehåller motstridiga formuleringar gällande asyl p.g.a. sexuell läggning om den sökande dolt sin sexuella läggning i ursprungslandet. I förarbetena framgår att det kan ha betydelse för riskprövningen om någon i hemlandet har dolt sin sexuella läggning och därigenom minskat förföljelse risken. Samtidigt framhålls att ingen ska behöva dölja en så grundläggande egenskap som sexuell läggning. Detta leder till motstridiga bedömningar och tillämpningar rakt motsatta lagstiftarens intention att sexuell läggning är en grundläggande egenskap som ingen ska behöva dölja. Hittills har Migrationsöverdomstolen endast prövat ett enda fall där sexuell läggning åberopades som asylskäl. Fler prejudikat behövs för att skapa en mer enhetlig praxis och rättstillämpning på området.

För att säkerställa att asylsökande hbtq-personer får en rättssäker asylprövning, kan vi dock inte vänta på att en tydlig praxis etableras. En översyn av utlänningslagen bör göras i syfte att tydliggöra vad som gäller i de fall en person åberopar sexuell läggning som asylskäl men exempelvis dolt sin läggning i ursprungslandet. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

För att skapa en mer enhetlig rättstillämpning hos Migrationsverket bör det även vidtas kompetenshöjande åtgärder i hbtq-frågor och göras en översyn av hur asylärenden som rör hbtq-personer hittills har hanterats samt vilka eventuella brister som finns och hur dessa kan åtgärdas. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Tolkar och tolkning är ett viktigt inslag i asylprocessen och det är därför viktigt att den tolk som anlitas av Migrationsverket i förekommande fall har sådan kompetens om hbtq-frågor att tolken kan bemöta den asylsökande på ett respektfullt sätt samt behärskar hbtq-relevanta ord osv. Migrationsverket ska kunna erbjuda tolkar med hbtq-kompetens. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

4 Särskilda boenden för hbtq-personer

Vänsterpartiet driver redan i dag på för att Migrationsverket ska driva asylboenden i egen regi. Det finns ett behov av att inrätta särskilda boenden för asylsökande hbtq-personer. Det är inte ovanligt att konflikter som pågår i hemlandet kan följa med till Sverige och in i boendesituationen här. Homo- och transfobi är ett exempel på sådant som också kan förekomma i boendet. För att asylsökande hbtq-personer ska få ett så bra och tryggt boende som möjligt, är det viktigt att det finns möjlighet för den som vill och är i behov av ett boende som bara tar emot hbtq-personer att också få det.

Migrationsverket ska kunna erbjuda särskilda boenden för hbtq-flyktingar. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Christina Höj Larsen (V)

Ulla Andersson (V)

Ali Esbati (V)

Wiwi-Anne Johansson (V)

Daniel Riazat (V)

Daniel Sestrajcic (V)